LOTAZILLA
5
Eguena

Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEURIJA

Bilbao'kua	9,00	iřko.	iru ilr.
Bilbao'atazkua ...	11,25	"	"
Idazki-itunmena ...	62,00	"	urtez
Atzeřijetakuak ...	112,50	"	"

Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.° || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.159 zenbakija

Euzkotar Umien Aldez

Berdinkeriak

"Berdinkeri g u z i a k gořotogaři".— Cervantes. "El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha".

Umeai asiera ona emateko lenengo-lenengotik beař dan gauza, eztabaida gabe aginpedea dala esan nuan aspalditxo batean gai au euzkotař umetxoen aldez erabili nuanean.

Aginpidearen aurka eta asiera onaren aurka dauden gauza batzuetzaz idaztera noa, berdinkeriatzaz gauř.

Bai dira guraso asko, umeari auřez-auře, arpegiz-arpegi beař dan bezela agintzeko ausardirik ez dutenak.

Augaitik, "auxe egin beař dezu" edo ta "beste au ez degu egin beař" esan beařean, eta "zegaitik ori, amatxo?" umeak galdetuko ba'leu "Neuk nai detalako" edo "neuk nai ez detalako" edo ta "zeuri kalte auxe edo bestea etořiko zaizulako, legoř-legoř esan beařean guraso abek bakař-izketak egiten asi oi dira era onetara:

"Auxe da ume gogaikaři ta aspergařia! Iñoiz-ez-iñoiz amak esandakorik ez du egin nai. Berau dala ta eztala zoratu egin beař det, Ene! umea izan leikeala ainbesteko alpeřa, ta nagia! Gañera amaren esana egin baño urkatu nayago du. Egundo onelako umerik!"

Era onetara jardun oi du ama gaxoak bere burua nekatzen, gaxotzen eta ernegatzen. Eta au guzti au beař dan bezela, gogořkeri gabe, baña osotasunez agintzen ez dakialako.

Beste batzuetan, bakař-izketatik berdinkerietara jo oi du amak umeari esana eragiteko. Eta ara nolako alkař izketetan eman oi duten ama umeak euren denbora.

—Ez aldizut esan iluntze-iluntzean etxera etortzeko? Beti gauza bat esaten ari naiz, ume, eta gauř ere ilundu duanean zure astarnarik ere ez eta neskameak erten beař izan du, eta eři guztiari bira eman zeu bilatzeko. Ez dezu zuk Andanitqo'ren antzik, ark bai esana egin amari. Ura bai mutil txintxua, Ura bai ilundu baño len etxera beti zure ordez.

—Ene, ama, Andonitxo neurekin ibiltzen da bata. Gauř ere neskamea nere bila etoři danean biok pelota-lekuan geunden.

Eta amak beriakin ertetengaitik esango dio: Gezuřa ori, Andonitxo ez da zu bezelakoa ta. Andonitxo esangiña da.

Umeak beřiz: —Galdetu eyozu ba neskameari ia egia ez dan nik diotana.

Beste egun batean. Amak: —Ara orain ere oñetako danak busti-busti egin da. Itxas ertzean ibili zera zu betiko moduan. Egunen batean olatuak ařapatu eta an eramango zaitu beretzat. Esaten dizut ba nik makiñatxo bat bider Eřamuntxo bezelakoa izateko. Ark ez dio beñepein bere amari zuk neri ainbeste itz erasaten. Uraxe da umia sekula oñetako buztiakaz ikusi ez detana.

Umeak: —Ez ba, Igande goizean meza nagusian bakařik ikusten dezu ta. Ni baño ondotxo sařiago ibiltzen da ura oñak bustita, eta prakak geřirańo ere bai amaika bidez. Juan dan ostegunean ere Portu-Txiki'ko aitzetan lapetan zebilen bitařtean, itxasoak abarketak eramanda oñutzik etoři zan ura etxerańo. Galdetu eyozu ia bere amari, ia egia ez aldan.

Amak, nolabait bukatzeagaitik: —Nik ez daukat aren amari ezer galdetu beařik; bai dakit nik Eřamuntxo nolako ume ona ta esangiña dan da.

Umeari berdinkeri edo konparazio abek egitea, bere aziera onaren kaltean dala uřengo lanean azalduko det.

ARITOKIETA.

Naimena

Ez det uste bein euzkera arazoetan eldu geran malara eldu ezkeroz, geure ele maitiagaitik apur bat zayatzen diranetatik asko egongo diranik, naimena itzak zer esan gura daben jakingo eztabenik. Baña nola nire gaurko idazlan onetako oñařitza dan, lenengotik bere esanguria azaltzia deritxat bidezkoena bada-ezpada be, naiz ta euzkaltzalion aurpegiak gorituta utzi. Naimena erderazko "voluntad" degu irakuřle.

Mintz polita, goxoa entzuteko, eřaza esateko, lirańa ta indartsua batera.

Urtzi Deuna'k euzkotařei neuři-gabe, oparo, eman digun mena. Ala adierazten digute gure nekazari zinduak, geure lur sail, elkořetik egunero landuaz bizibidea ateratzean. Pilotariak nekego indartsu ordu bat, bi, ta iruan biziro jazanik jokaldiaren gertakizunak, gure mendigoizale leialak espańetan iřipařerik xamuřena daramatela mendi-galur zořotzetan gora igoaz. Eřiak bere euzkera zaar maitia mintzatzean, ainbeste arerion erpoietatik gordetzean...

Gertakizunik naigabetsuenetan bere, irakaskixun egokiak idoro geinkez sařilan, geure samiña alde batera usten ba'degu.

Oraintsu or Napařoa-aldian aizkolari ospetsu bik gudu izugaři bat izan eben. Eři guztia enparantzaratu zan indar-neurketa ura ikusteko asmoz, eta gudu ori ikustera alaikiro ta atsegintsu juan ziranak, itun da negarti biurtu ziran bakoitza bere etxietara; aizkolari bietako batek jokaldia galtzia baño bere zoña eriotzari ematia naiago izan eban da.

¡Neuři gabea ziñez, aizkolari bulartsuaren naimenaren indařa! ¡Euzkotara izaki noski!

Noizpeinka olako eredu edeřak ematen diran ařen, ixaten ditugu tamatez ordez besterakoak ere. Une itunetan latařen gogoak apurka-apurka zuřuztatzen gaituala iruditzen zaizkit.

Geure urkoen artian ere, apurbat eurok arakatzen ba'ditugu, onetako asko arkitzeko zoria izango degu noski.

Naimenaren apuřik ere ez duten notiñak. Euren zein da irudimen guzia argaitzen diozkaten griñak aldentzeko indařik ez duten izaki eřukařiak. Lauremin edo bastzangak jotzen duana legez onek ere gaxoak ditugu, sendatzeko alegiñik egite ezpadabe, bizi guztirako ondatuta gelditulo diran gaxoak. Itxuraz indartsu, osasuntsu diran mutil-gaste asko ta asko arkituko ditugu gaitz izugaři onen aspian jausi diranak, bizitzakin auřez-auře jaři baño len autsita, ondatuta, dauden gizon eta emakumesko ugariak.

Bear-beařekoa da men gařantzitsuau sakon azterkatzia—asko dira ezagutu be egite eztabenak—bera beardan bezela erautzeko, bada beragandik emaitz onurakořak artu geinkez.

Gauza eřaza dala deritxat bakoitxa bere naimenaren osagile edo zaindari izatea. Bere indařa zenbaterańo eltzen dan ezagutu. Geřoa dan. Ze motatakua dan gaxo ori... t. a. Bein azterketa ori egin ondoren, bakoitzak berari dagokiosan neuřiak artu bitez, gaxoak sendatzeko, aulak indartzeko, da okeřerantz daramatenak zuzentzeko.

Onetarako Aita P. E. Boyd Barrett 'an "La fuerza de la voluntad" izenpurutzat daraman idaztia dala deritxot egokiena, gai oni buruz orain arte argitaldu diran idastietatik. Bertan idoroko dituzu irakuřle, ikaskizun beři bereziak.

Naimena, mintz polita, goxoa entzuteko, eřaza esateko, lirańa indartsua bear-beařeko mena euzkotařontzat eta batez ere abertzalientzat.

Gure euzkera maitagařia jasotzeko naimen gabe ba'gaude, abeřiaren gogoa sendatzeko adorerik gabe ba'gera, Euzkadi azkatzeko indařik gabe habaitzen ba'gera; eman dagioguzan gure zoñak lenengotik eriotzari, napartař aizkolariaren lez, Sabin aundiagaz batian esanaz abertzaletasunera biurtu ninduan bere erabaki biozkor ura:

Il nayago det
ikusi baño
abeřiaren amaya.

Bortane.

Begi - urdin

Ba-dot aurtxo eder bat
ezti utsa dana,
lo dagoanean, ixil,
dagiot laztana

Begi bi dauz urdiñak,
liluragařiak,
ainbat argi eztauka
goiko eguzkiak.

Araskoři sorgiña
dauko bekokian,
mao bi ezpanetan
uřea uledian.

Garitzan pospoliñak
eder dau abesa:
nik aren begietan
dot ene amesa.

Euzkirik euzkien yat
aur begi-oztin au,
ortzipean beñik-bein
antzekorik eztau

Zeru dakust beragan,
zorunez beiin,
begiratuz ase daust
edermin bizia.

Bizitz-bidean aurin
ba-dot kulumbo,
lagun esku berari
laster noakio.

Oñaze-gerиza gain
dabilkidanean,
argi-ontzi oberik
eztaukot lurean

Zerdakardan aspaldi
baruan eztakit,
baña biotz gose au
agana doakit.

Zer dot...? Au oldakuntza!
Zerbait dakit peitu.
Oi Josu, begi-urdin,
zer daustazu ostu?

Eiztari trebe, azkona
daust artez egotzi,
ta biotz-mamiñean
zořozkiro yosi.

Nere biotzan yaube
bera dot geroztik:
Bizi nadin eřoak
maitean egiñik.

JAGOBA.
Karmeldařa.

Jentillen bola-lekuba

Lengo egun baten, "Djabru-labařa"-tzaz emen edestuten diran ipuintxu batzuk edestu neutsuzan, irakuřle. Gauř ostera, "Jentilen bola-lekue,,'tzaz zer edo zer baño geyago esan biař dautzut. Orainguan be baña, bazala edo etzala... esan biař dodana, ařitik-mařira ipuñetan esango dautzut.

Lenengo baña, ezetzen asi baño len, "Jentilen bola-leku" miragaři ori, non dagoan ikusi biař dozu; ezjakiñian, edo obeto esateko, itsu-mustuan ora ta ona oinkada zororik egin eztagixun be. Ganera bařiz, gauzea, ikusirikuan askozaz lenago ulertzen da.

Gura ba-dozu, ontxe bertantxe, astiro naiz arinka, zeuk al-dozun lez, Untzilaitz erpiñera zuaz.

"Kapana-buru,,'tik bazuaz oba. Odeyeta'ko landara bein igo ezkero, andik osterik-oste triski ta trauski juanaz, bape bizkořa bazara beintzat, beingo baten erpiñeratuko zara ta. An goyan, txuntxuř txuntxuřian, egonalditxu bat be ederto egin zeinke; ta, neke-osteko atsedena, zeru-ertzian gozoro ařtuta gero, Mañari'ko atxařtian sořtua bazara, Urkiola alderantza eun bat oinkada ardura barik emon zeinkez; ta bestela, or beko urijetan jayorikua bazara, labař andi ořetan kontuz ibili biařa ixango dozu... Ta, bařiro beste ořenbeste oinkada alborantza emon orduko "zuti ta muti" Jentilen bola-lekuen "plantauko" zara.

Eta orduban...

—¡Ene; au dok "jentilen bola-lekue..."?—Iri destañez esango dozu—. Bedař-guriz orniduriko landa txiki-txiki bat baño eztok ba ta... Landa-au, bere ixenaren jabe, ezetara be ezin leřekek ixan. Lekutxu ontan bola-jokuan, nok iñardu leikek gero... Ez len, ez oin, ez gero... etxagok olakorik...

Olantxe da ixan be, "Jentilen bola-lekue" deritxon lekua, bedař - guriz apainduriko landa txiki-txiki bat baño ez-ta. Baña, emeko baseřitařak esaten dabe, jentilak, lamiñak eta zorgiñak, gauza bakanak egiten ebezala; ta, atarixko landatxu ořetan be, antxiña, jentilak, bola-jokuan ekiten ebela; ta, ori zala ta, gerora, eřiko jentilak leku ořeri, "Jentilen bola-lekue" ixentzat ezari eutsoela.

Jentilak, beso ta anka luze-luziakaz, aretz-tantayak lakoxe gixon andi-andijak ei-ziran. Indartsuak bařiz, eurak lakuak... Euren beso luziak ikututen euzan zugatzak, sendoenak ixan da-be, txirikolan jausten ei ziran; eta euren ankazařak zapaltzen ebezan ařijak, sari-askotan austuta gelditzen ei-ziran. Gixon bakan bakanak ei-ziran.

Eři-ontako jentilak, gauř San Maitin basotxonua dagon inguruan bixi ei ziran. Eta euren jolas bakanetan ekiteko, gabero-gabero Untzilatz-erpiñera juaten ei-ziran beti. Ona emen jolas ořetzazko ipuintxuak...

Ilargi eder-ederak gau ilun-ituna argi bereziz argiztuten eban gau miragari baten, Otzortia'ko gure jentilok Untzilaitz-txuntxuřera jolasari ekiten juan ziran.

¡Gauř zetan jolastuko yuagu...?—Jentil nagosijak ořuaka esan eban.

—¡Gauř bolan!— enparau jentilak erantzun eutsoen.

—Tira ba, bolan.... Bolán ekingo yugu ba...—Jentil-buruak esan eban—. Armokila ekaři ba aguro...

Orduan, euretariko batek, Markaida 'ko labařari ari-mokil andi bat kendu eutson. Mila ařobako ari-biribila zan. Eta armokila besapian ebala jentil-buruagana aurkeztu zan; eta ben - ben esan eutson.

Or dok ba bolie
mila ařobako ařije
azkaz gora jaurtiteko
zuk gura dokan gustije...

Eta, seriala bola-jokuan asi ziran. Ari-mokilak keya ataraten eban; batera ta bestera indař-andiz jaurtiten eban. Alako baten, armokilak, bere lekutik at juan zan, eta bere zartada eřimiak etxeko zugatz gustijak eroz -gora txirikilan jaurtin zituan. Alako triskantzarik!

Eta, atxa-bera biiin-bolaka etoři zan ařte zugatz batek, "Kukin" ařtzain -mutil eřimla, buru-erdijan jota, zeraldo luřeratu eban. Jentilak "Kukin" mutila, maře eben; egunoro ardi-esne gozoz alikatzen ebazalako, kutun-kutun eben. Ori zala-ta, ezbiař ilun ořek, eřime tamaldu ebazan. Eta gustijak batera atxa-bera ařapaladan jatsita, mutila seneratuten ari ziran. Ořetarako eřemedijo batzuk egiñaz.

Jentil batek, asunekaz arpegijan joten eban; beste batek ostera, bulařa akeř-koipiaz igortzi, ta uřenguak, bere bařuko arnasia mutilaren abora sartzen ekin... Ořek gustijok olan zirala be, bana, mutilak zirkiñik bez.

Onetan, euretariko bateri, txistua jota dantzan, dantzan egitia otu yakon; mutila gaste-alaya zala-ta, biař ba, alaiasunak seneratuko ebala, usterik.

Gerotxuago, zugatz-ganian gau-txori batek, moxolo batek abestu eban.

¡Ujuju!
Ze jentil da ze jentil oste
ze soñu ta ze txistu
bein mutila il ezkero
ezin leike biztu.

Ori entzunik, jentilak ikeratu ziran; eta, txori-moxoluari ixil-mixilka esan eutsoen. "Gixon santzolari, nundik orenbeste jakituri...?"

Moxoluak baña, jaramonik bez; bere egoakaz "pla-pla" otsa egiñaz iges egin eban.

Jentilak, moxoluaren esanari jaramonda, Kukin ilda eguala tamalez uartu eben. Eta, gau atan bertan, beste ařtzain-mutil baten bila asi ziran; eta ořtik-emetik ibilijak ibili eginda be ezin ixan eben mutilik aurkitu. Orduan, besterik ezian, mutil bařija euren eskuz egitia erabagi eben.

Ona, zelako soin-atalakaz mutil bařija egin eben.

Lenengo, zotzezko oin-bietzak ezari eutsoezan; gero bařiz, sagař-ustelezko orpuak, kañaberazko txankak, kipulazko belaunak, bildots-nařuzko sabela, ayenezko estiak, ařto-lastozko besuak, eguřezko eskuak, kařazpuztazko bulara, aratxařosko bizkařa, igeltsuzko ařpegija, tomatezko matraiak, ařautza lokazko begijak eta kalabazazko burua.

Eta, jentilak, eurek egiñiko mutila, luřezko pipia mustuřian ebala, mendija gora bialdu eben Txori-moxoluak baña, itxura atako mutila mendira igoten ikusi ebanian, baře-santzoka asi zan; eta "Sasi-berezi" izentzat ezari eutson.

(Jarraitzeko.)

Mañariko.

Galdakano

Euzkadi geure Abeřijak baditu, tamalez, berau ezautu ez edo ezaututa aldeztu gura eztaben semiak. Baña bai, ostera, Abeřitik at egon-aren, bere aldez lan zintzuak egiten dabezanak, be. Onetariko euzkotař zintzua, Euzkadi 'ren seme kementsuba oleřkari on-ona dogu geure auzokide, Goiri'tař Joseba Andoni, Teresetxu Deuna'ren Karmel Abea.

Ara emen geure eskubetara diran oleřki edeřak, EUZKADI'n argitaldubak ixan dadixan. Ezta lenengo, orain ařte be irakuři doguz, ba, bere oleřki edeřak. Jařatu begijo Goiria'k lan on oři. Ementxe jařten doguz eřitař adizkide ořen oleřkijak, galdakanotařak irakuři dagijezan.

Basakiña.

"GALDAKANO NEURE JAYOTERIARI" **(EUZKADI'rako.)**

(Gumuzio'ko batzokiko abertzale zintzo jayo ta auzokide - adizkideai bijotzez.)

Galdakano'ko mařě neure sortzeko
seaska kutun
ezti-gozoa;
nire bijotza gaur igeska tez
pozez eztitan
zugana doa.

Zugana doa bertzoz jantzita
pozez urturik
agur-eitera;
bařengo ezpa zořotz-bizta
mate-tamalez
agertutzera.

Izpař baitza gauř dauste iragaři:
Jainko - bidian
zarala txařtu
t'erijotzara daroan bide
nasai-iratsua
dozula artu.

Bere kabitik ufuti dagon
semiarentzat
¡izpar mingotsa!
erijotz-zauriz... ia il zortjan...
itxi dau miñez
nire bijotza.

Jainko-bidetik bein aldenduta
ixan dateke
zorun-gentzarik?
Lizunkerizko bide-ilunetan
bai ete-dago
argi-pozarik?

Biurtu beřiz malkoz daskatzut,
Jainko-bidera
eři-matija;
ortxe batago egizko poza
zorun osoa...
gentza, ezlija.

Ekin lanian, eři matia,
zuř oldozpena
zeruan dala,
izan betiro Eleiz Ama'ren
aldezle zintzo
eta leyala.

Zaindu arduraz, aren, Euzkera,
izkuntza ori
zeuria bai-ta;
iiten ba'dozu zure izen ona
betiko laidoa
lotua da-ta.

Aufera beti ainbeste seme
andi-garbalen
ama lerdena,
ta izan lenbailen gure Euzkadi'ren
burestuneko
pitxi onena.

Piztu ba piztu, eři matia,
zure eřayetan
ziñesmen-sua;
iraři zure bijotz-bařnian
burni gorijaz
JEL goiburua.

GOIRIA.
karmeldařak,

G a y a k

JON DEUNEN TXADONAN

Bilbao'ko eřtxadon onetan Sořkunde Orbanbakua dan Ama Neskutza'ri bederatziuřena egiten diñardube.

Igazi dan azila'n 30'gařenian asi zan, ila onen 8'gařenian, Sořkunde Orbanbakua'ren jayan amatuteko.

Goxeko seiretan eta zortzi ta erdijetan, euzkeraz egiten dabe bederatziuřen au. Zortzi ta erdijetakuan txonitza be euzkeraz oguzten dabe.

Txonizlarija, gastia dogu, Andoni Deuna'ren Kuiril nekalditař lekaide agurgařija.

Txonizlari gasta euzkeldun oni, itzak samuř urtetan dautsoe. Aldi laburrian itz asko oguzten dauz, baña bai argi be. Abotsa be alakoxe garbi-garbija dau. Eta abots garbijak, itzak be garbi ta argi oguzi biař.

* * *

Edonoz be bai, baña neguban, txadona, otza be otza ixaten da. Erdi-utsik daguanian, bařiz, iñoz baño otzagua.

Otz eta gusti be, baña, zortzi ta erdijetan ixaten diran euzkerazko bederatziuřena ta txonitza entzuten, txadona gonburuz iminteko beste ezařen, batzun-batzuk egunoro elduten dira.

Sořkunde Orbanbakua dan Ama Neskutza, Euzko-Gastedijen Zaindarija da, ixan be. Eta ezegaz orbandu bakua dan Ama ta Neskutza bijak batera dan Zaindarija aintzalduten txadonaratutia, beti be atsegařija ixaten da. Atsegařijen, baña, bere aintzazko bederatziuřena ta txonitzak oguzten diran aldijan.

Eta bederatziuřen eta txonitzoik geure ele kutsugian oguzijak diranian, bařiz, berez atsegařijak diran txadonkixunoik, ezti gozo biuřtuten dira.

Ezti ořein bila duaz egunoro Deun Jonen eřtxadonaratuten diran euzkeldun-taldetxuba be.

Andoni Deuna'ren Kuiril abeak, Sořkunde Ořbanbakua dan Ama Neskutza, goi-goira jasota iminřen dau. Itz gozuak zuzenduten dautsaz; Neskutzen Neskutsa detu, ta bitařtekorik onentzat ařtu ta agurtu.

Egun baten, gixonaren zorijona ostu eban gaiztokiko sugetzařaren buruba, oñaspijan jaři eban, eta buruba zapalduta imiñi.

Miren Sořkunde Ořbanbakua, ama gustijen Ama dalako, biařisu gustijen eřukija da; seme-alaba gustijen ama mařalia... Miren Ama Neskutzak seme-alaba gustijak mate dauz, eta gustijen zorijona gura dau.

Ludi labanian oben-biderik-oben-bide gabiltzan obendi eřukařijoin inguru ibili oi-da, Miren, gu gaibidetik atera ta bide zuzenera eruateko eskuba luzatuten.

Oben-oxin zikin eta ataituban sartuta gabiltzan obendi eřukařijoik igikun bako itxaso ustelidutik atera ta lioferatuteko daukan ixontzirik baliñena, seguruena, agurtza deuna da.

Ama Neskutza'ren agurtzeari sendo elduten dautsan obendirik bein be ezta galduko—txonizlarijak esan dausku—. Ama Neskutsa'ri agurtza-bidez otoi dagitsan obendarijak, Goi-Eskara beragaz ixango dau—lekaidiak bayeztu dausku—. Donokira duazanak eta gaiztokirako diranak be, emen berton ezagututen dira—epatu dausku.

Miren Ama Neskutza'ri oneraspena dautsoenak—getu dausku—gero ta gero be, donokirako ixango dira. Miren Ama Neskutza'ri oneraspenik eztautsoenak, ostera, donokirik ezin irabazi leikie, ama-altzuan atsedendu gura dabun umetxubari ama-mařasuna biařekua yakalako.

Sořkunde Orbanbakua'ren bederatziuřeneko txonitzak euzkeraz oguzten dauzan nekalditař lekaidiak guzti garbi esaten dauz. Donokira-bidia ama erakusten dau. Oben-bidiak ziatz begiratuten dauz, eta euretako okeřuniak eta labenak agirijan imiñi.

Furi'a javsten dala nai ateři ixan, egunoro txadonaratuten diran entzule agurtxubak, Sořkunde Orbanbako Ama mařaliatzazko itzaldi edeřakaz gogoak sendotuta poz-pozik euren lantegietara ta bakotxaren zereginetaratuten dira. "Agur Miren eskařez betia. Donetsija Zeu, emakumien artian, eta donetsija Zeure Sabelak sořtuba. Josu".

Uribiařte'tař Ibon.

Deunen bixitzea

Gorutze Deuna'ren Gorakundia

Irala-14'gn.

Goiko Jaunak zigortau nai-ixan eban Poka bakalduna, txara bai-zan. Otura dongak eukozan eta kistarai ezeukaeon baketan isten. Berak bixitzea kendu eutsan Mauriki'ri be. Oretarako Persi'ko bakalduna zan Koska'ri gurarija sortu-eragin eutson guda-egiteko

Persi'taren gudarostiak etoři ziran Poka'ran luraldietara eta ainbat eriotz eurekanatu ebezan. Poka'ren egunaz berialako batean amatu ziran, bere antzeko gaizkiñak ziran batzuk, ba, bixitzea kendu eutsen. Ordez Erakil jezaři zan bakaulkijan.

Persi'ko bakaldu gaiztuak, abagune aretan, azpiratu ebazan amaikatxu uri eta Jerosolima uri deunerańo, be, eldu zan. Al ebana ostu, aguriai-eta bixitzea kendu eta uriko Gotzain zan Zakari berakin eruan eban.

Baña etzan gauza areikaz asetu. Jerosolima'n eguan Kisto geure Gaizkalia'ren Gurutz deuna eta axe be eruan eban. Persi'ko uri nausijan eukan bakaulkijan ipiñi eban, uřezko koroi baten ganian. Erakil'ak ikusten ebazan aren ařokerijak eta gastedi pilua berakin ařturik urten yakon eřege ari. Ikeragařizko gudaldijak ixan ziran, baña gurendarik ezeban iñok lortuten. Azkenez Erakil'ak Miren Neskutza'ri otoi-egin eutsan, gurendea eskatuz.

Une arexetan ikeragařizko ekatxa jaso zan. Txingořa ta abazuzija baño etziran eta persitařai begijetaratzen yaken; kistařai, ostera, ezer ezeutsen egiten. Berialako batean Erakil eta garatikuak garale urten ziran.

Kosra azpiratuta geratu zan eta kistařai emon eutsezan Gurutza eta enparau gauzak. Gurenda a lortu ebalako, Erakil bakaldunak bere lepo-ganian artu eban Gurutza, amalau urtetan Kosra'ren menpian egon zan Gurutz deuna. Uriz uri ibildeun itxelak egin ebezan.

Baña Jerosolima urira eldu ziranian, ate-auřian bertan tinki geratu zan eta oinkada bat be ezegikan egin. Ikeratu zan eřegia eta Zakari Gotzain deunak esan eutsan: Ara bakaldu on ori: Kisto'k eruan ebanaz eztaruazu Gurutza, besiera baño. Ořexegatik urijan etzaitekez sartu". Orduban kendu ebazan bere soñanzki dotoriak eta buruko koroya eta oñutsik sartu zan uri nausi aretan.

Gurenda axe ospatzeko alaiz aundijak egin ebazan Goiko Jaunak eta iita eguan bat berpiztu zan. Gexorik egozanak osatu ziran, itsubak, be, ikusmena jaritsi eben. Orduz gero Gurutza deunaren bitařtez alatzik aundijenak jazo-ixan dira ludijan. Ixan, be, Kisto'ren Soin deuna bere ganian jasan eban Gurutza edo Abe areri zoř yako itxai gustija.

Orain ezkondu zera

Orain ezkondu zera
Ta betirako aldendu gera.
Zeure gorputzaren edeřa
Beste batentzat da
Zeure espainaren mosua
Beste espainaren mosua
Beste batentzat da,
Zeran eta ziñana
Eta izango zerana
Den dena
Guzti guztia
¡Beste batentzat!
¿Ta neuretzat?
Neuretzat begiaren negařa
Ta biotzaren tristura legořa!

LOTSATI.

ERRIJETATIK

FORUA

ONDO-ETOŘIJA.—Aste onen egubastenan etoři yaku aspalditxuban ixentauta euki daben txaunburu-jařlekuba betetan geure eřikide ta auzkidia dan Odoyaga'tař Bonipagi, jaupari gastia. Txaunburutza ořetan apara ugarijak eukiřia dopaltsot. Zorijonak.

PELOTARIJAK.—Aurten iñoiz ezta, Batzokijen pelota-txapelketeak geure eřitařak be itxařtu egin dauz, ta hala bertan alde-ařtun be. ¡Eta zelan ařtu be gero! Lenengoko jokaldijan beintzat keya atara dabe Zabalbide'ko ořma-bastefetan, euren arerijuak ziran gaminiztařak 12'jan lagiaz.

Jokaldi onetan alde artzen dabenak, Ibařguengotia'tař Peli, Uruburu'tař Julen eta ordaingo Morga-Etxebařia'tař Faben diraz.

AGURTU.—Egun batzuk dirala Pinaga'tař Biloren, abeřkide ta bařutiko adizkidia gure artian ixan da egun batzuk igaroten sendi-ondore etořita.

ETXE-UTZITUTIA.—Abeřkide kutunak doguzan Amunategi'tař Lin eta Barlazařa'tař Bingen'en sendijak, ugazaba daben Idoyaga'tař Ander-gandik bixi diran basetxiak utzituteko aginduba artun dabe.

¿Bai ala ez ete-urtengo diraz? Berau ta utzitutea onen zegaitija bidezkua ba'da ala ez egun batzuk bařu atzalduko dogus asti geyagogaz.

ETXE-ALKAŘTIA.— Zabala'tař Lin eta bere auzokide Mikel, "Etxebaři" basetxeko eřentadoriak, Meangolařa'tař Gerbasi ugazabaren agindus basetxe-alkařte edo kontratuba egin dabe. Kontratu au lagijak aginduten dabenetik laburena, lau-urterakua ixatiaren gnera ugazabaren aldetik beste zerbait egon ete danekua dogu: ixenpetu baño lenengo, zapatu iraeleko lagun edo arroin ekiñaldi aunditxubak erabili ta bere agirirk ařuten dabenai erakusteko emon gura ixan eztautsielaza. Ixenpetuten onen gerostik be zapařadarik ixan dabe beste ingi batsuk ixenptubaa ařateran ařtapau-edo gura ixan dabezalako. Baña entzun ondo: ez zubek eta bestek be ezer ixenpetu papel ori ondo aiřuten daben bateri erakutzi ta berak ontzat emoten ezpa dautzube. Bitařtian geldiro norbere ixena idaztiaz.

GEXORIK.—Aspalditxuben ogeratuta aurkitzen da adizkide begikua dogun Amunategi'tař Eulali, Pantzeskař aba ospetsuba. Obeto aurkitzen dala jakitiak poztasun aundija damosku ta lenbait-len guztiro osatuba aurkitzia geure gunamenik aundijena.

IBAI-GANE.